30/07/2023

Μνημόσυνο στην Κύπρο για τους πεσόντες της μάχης της 6ης Αυγούστου 1974

/ Επικαιρότητα

Μνημόσυνο για τους πεσόντες του 70 Τάγματος Μηχανικού της Εθνικής Φρουράς κατά τη μάχη της 6ης Αυγούστου 1974 που διεξήχθη κατά την Τουρκική εισβολή στην Κύπρο, τελέστηκε την Κυριακή 30 Ιουλίου 2023 στον Ιερό Ναό Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, Πέρα Χωριό Νήσου, με την Άννα Αριστοτέλους, Επικεφαλής για Ανθρωπιστικά Θέματα Αγνοουμένων και Εγκλωβισμένων, να διαμηνύει ότι χρέος απέναντι στους πεσόντες είναι η διακρίβωση της τύχης όσων συναγωνιστών τους ακόμα αγνοούνται.

«Αναπέμπουμε δέηση για ανεύρεση των αγνοουμένων μας. Αυτών των οποίων τα ίχνη χάθηκαν μέσα στον συρφετό του πολέμου, στα πεδία των μαχών. Και διαβεβαιώνουμε ότι οι προσπάθειές μας, παρά τις δυσκολίες και τα προσκόμματα, θα συνεχιστούν μέχρι τέλους. Μέχρι την διακρίβωση της τύχης και του τελευταίου αγνοούμενού μας και την λύτρωση των οικογενειών τους, οι οποίες ζουν με τον πόνο, την οδύνη και τα αναπάντητα ερωτήματα. Σε αυτό τον στόχο επικεντρώνονται οι προσπάθειές μας», ανέφερε στον επιμνημόσυνο λόγο της η κ. Αριστοτέλους.

Πρόσθεσε ότι «ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Χριστοδουλίδης στηρίζει με κάθε τρόπο τις προσπάθειες αυτές, και θα εξακολουθήσει να συνδράμει με όλα τα μέσα για την διακρίβωση της τύχης ενός εκάστου των αγνοουμένων μας».

Η ίδια, κάνοντας μία ιστορική αναδρομή στις μέρες που οδήγησαν στην μοιραία μάχη, ανέφερε ότι το **70 Τάγμα Μηχανικού** διατάχθηκε στις 5 Αυγούστου 1974 σε νέα αποστολή ναρκοθέτησης της περιοχής **Λαπήθου – Καραβά** προς παρεμπόδιση της τουρκικής προέλασης και οι άνδρες του Μηχανικού, στρατεύσιμοι και έφεδροι, που στο σύνολο δεν ξεπερνούσαν τους 55, προχώρησαν σε ναρκοθέτηση μιας περιοχής της Λαπήθου προς τις παρυφές του βουνού.

Πρόσθεσε ότι τα χαράματα της 6ης Αυγούστου ξεκίνησε η επιχείρηση των τουρκικών στρατευμάτων, με μια μεραρχία που αριθμούσε 14.000 άνδρες και οι άνδρες του 70 Τάγματος Μηχανικού βρέθηκαν εγκλωβισμένοι εντός της Λαπήθου.

«Σε περιοχές της Λαπήθου εντοπίστηκαν τα λείψανα 16 παλληκαριών του Τάγματος. Ταυτοποιήθηκαν και παραδόθηκαν στις οικογένειές τους τα οστά του έφεδρου Χρίστου Τζιαμά, του έφεδρου Κυριάκου Γιάννου, του έφεδρου Αγαθάγγελου Αγγελή, του έφεδρου Γιάννη Ζουβάνη, του έφεδρου Χαράλαμπου Καμπούρη, του έφεδρου Χαράλαμπου Σεργίου, του στρατιώτη Σάββα Αποστολίδη, του στρατιώτη Ανδρέα Πουλλαίδη, του στρατιώτη Γεώργιου Αντωνιάδη, του στρατιώτη Βρυωνή Μονιάτη, του δεκανέα Αδάμου Αδάμου, του δεκανέα Βασίλη Γεωργιάδη, του λοχία Ελευθέριου Κωνσταντίνου, του λοχία Ευάγγελου Ευαγγέλου, του ανθυπολοχαγού Μάριου Φυσεντζίδη, του ανθυπολοχαγού Κωνσταντίνου Παπαπαύλου», ανέφερε η κ. Αριστοτέλους, προσθέτοντας ότι μέχρι σήμερα εξακολουθεί να αγνοείται η τύχη 15 συναγωνιστών τους.

Αναλυτικά ο Επιμνημόσυνος λόγος της Επικεφαλής για Ανθρωπιστικά Θέματα Αγνοουμένων και Εγκλωβισμένων κας Άννας Αριστοτέλους στο μνημόσυνο των πεσόντων του 70 ΤΜΧ κατά την τουρκική εισβολή του 1974:

«Τιμή σ’ εκείνους όπου στην ζωή των
ώρισαν και φυλάγουν Θερμοπύλες.
Ποτέ από το χρέος μη κινούντες·
δίκαιοι κ’ ίσιοι σ’ όλες των τες πράξεις,
αλλά με λύπη κιόλας κ’ ευσπλαχνία·
γενναίοι οσάκις είναι πλούσιοι, κι όταν
είναι πτωχοί, πάλ’ εις μικρόν γενναίοι,
πάλι συντρέχοντες όσο μπορούνε·
πάντοτε την αλήθεια ομιλούντες,
πλην χωρίς μίσος για τους ψευδομένους.
Και περισσότερη τιμή τούς πρέπει όταν προβλέπουν (και πολλοί προβλέπουν)
πως ο Εφιάλτης θα φανεί στο τέλος,

κ’ οι Μήδοι επί τέλους θα διαβούνε».

Ο Κωνσταντίνος Καβάφης έγραψε το 1903 το ποίημα «Θερμοπύλες». Ο ποιητής εξαίρει τη συναίσθηση του χρέους προς την πατρίδα και την προσωπική στάση των πολεμιστών. Την ίδια ώρα, τονίζει τη σημασία της οφειλόμενης τιμής σε αυτούς που παρά τις δυσκολίες, την άνιση μάχη, αγωνίζονται μέχρι τέλους για να διαφυλάξουν τις αξίες και την ελευθερία της χώρας μας.

Το ποίημα των 120 χρόνων… χρονολογικά επίκαιρο.

Τιμή στα παλληκάρια του 70 Τάγματος Μηχανικού της Εθνικής Φρουράς, στους ήρωες που «ποτέ από το χρέος μη κινούντες» έπεσαν ηρωικώς μαχόμενοι το 1974. Στα παλληκάρια που αγωνίστηκαν μέχρι τέλους για την υπεράσπιση της Λαπήθου. Στους ανδρειωμένους που θυσιάστηκαν στην μάχη – μακελειό της 6ης Αυγούστου, στους πεσόντες, σε αυτούς που αγνοούνται.

Στις 20 Ιουλίου 1974, τη μαύρη ημέρα έναρξης της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο, το 70 Τάγμα Μηχανικού, όπως και αρκετές μονάδες της Εθνικής Φρουράς, ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα της πατρίδας. Άνδρες του Τάγματος, χωρίς την αναγκαία κάλυψη πολλές φορές, προχωρούσαν σε συνθήκες σκότους προς τις θέσεις του εχθρού και ναρκοθετούσαν περιοχές οι οποίες είχαν επιλεγεί για να συνδράμουν στην αντιμετώπιση των εισβολέων και παρεμπόδιση προέλασης τους, αφού είχαν αποβιβάσει στρατεύματα στις ακτές του Πέντε Μίλι Κερύνειας, μαζί με άρματα μάχης και άλλον πολεμικό εξοπλισμό.

Κληρωτοί και έφεδροι του 70 Τάγματος Μηχανικού επίστρωσαν αρκετά ναρκοπέδια, ενώ έλαβαν μέρος και σε άλλες αποστολές, όπως της καταστροφής πιθανών δρομολογίων του εχθρού.

Μια από τις δύσκολες αυτές αποστολές έμελλε όμως να καταλήξει σε μεγάλη τραγωδία.

Στις 5 Αυγούστου 1974, λόχος του Τάγματος Μηχανικού έλαβε οδηγίες για νέα αποστολή ναρκοθέτησης της περιοχής Λαπήθου – Καραβά προς παρεμπόδιση της τουρκικής προέλασης. Η αποστολή ήταν ριψοκίνδυνη και απαιτούσε την τοποθέτηση μεγάλου αριθμού ναρκών. Το απόγευμα της ίδιας μέρας οι άνδρες του Μηχανικού, στρατεύσιμοι και έφεδροι, που στο σύνολο δεν ξεπερνούσαν τους 55, προχώρησαν σε ναρκοθέτηση μιας περιοχής της Λαπήθου προς τις παρυφές του βουνού.

Όταν ολοκλήρωσαν την αποστολή τους το βράδυ, διατάχθηκαν να

διανυκτερεύσουν στη Λάπηθο, με σκοπό την επόμενη ημέρα να ναρκοθετήσουν αντιστοίχως και την περιοχή του Καραβά.

Μόνο που δεν πρόλαβαν. Χαράματα της 6ης Αυγούστου ξεκίνησε η επιχείρηση των τουρκικών στρατευμάτων για κατάληψη των δυο κωμοπόλεων. Οι Τούρκοι επιτέθηκαν σε όλο το μήκος του μετώπου Καραβά-Λαπήθου με μια μεραρχία που αριθμούσε δεκατέσσερις χιλιάδες άνδρες, με αποτέλεσμα να αναγκάσουν τους στρατιώτες όλων των μονάδων να διατάξουν οπισθοχώρηση προς την περιοχή της Βασίλειας.

Οι άνδρες του 70 Τάγματος Μηχανικού βρέθηκαν κυριολεκτικά μέσα σε μια κόλαση πυρός, εγκλωβισμένοι εντός της Λαπήθου.

Διατάχθηκαν όπως διαχωρισθούν σε τρεις ομάδες, υπό τη διοίκηση των έφεδρων ανθυπολοχαγών Μάριου Φυσεντζίδη, Κωνσταντίνου Παπαπαύλου και Μιχαήλ Σαμψών και να οπισθοχωρήσουν μέσα από την περιοχή του παραλιακού μετώπου της Λαπήθου, για να φτάσουν στο προκαθορισμένο σημείο συνάντησης με την διοίκηση του Τάγματος, στην περιοχή της Βασίλειας.

Από τον ορυμαγδό και την καταστροφή ελάχιστοι άνδρες κατάφεραν να σωθούν, κατορθώνοντας να διαφύγουν από το παραλιακό μέτωπο της Λαπήθου.

Η μοίρα ήταν σκληρή για τα 31 παλληκάρια του 70 Τάγματος Μηχανικού που εγκλωβίστηκαν στη Λάπηθο. Λιγοστοί σε αριθμό, μεγάλοι σε παλληκαρήσιο ανάστημα, παρέμειναν στα πεδία των μαχών πολεμώντας τους εισβολείς με αυταπάρνηση. Στην προσπάθειά τους να εξέλθουν από τις περιοχές οι οποίες περιήλθαν στα χέρια των εισβολέων, περιέπεσαν σε ενέδρες Τούρκων στρατιωτών και πεζοναυτών και έδωσαν σαν άλλοι Λεωνίδες την τελευταία τους μάχη.

Σε περιοχές της Λαπήθου εντοπίστηκαν τα λείψανα 16 παλληκαριών του Τάγματος. Ταυτοποιήθηκαν και παραδόθηκαν στις οικογένειές τους τα οστά:

Του έφεδρου Χρίστου Τζιαμά, του έφεδρου Κυριάκου Γιάννου, του έφεδρου Αγαθάγγελου Αγγελή, του έφεδρου Γιάννη Ζουβάνη, του έφεδρου Χαράλαμπου Καμπούρη, του έφεδρου Χαράλαμπου Σεργίου, του στρατιώτη Σάββα Αποστολίδη, του στρατιώτη Ανδρέα Πουλλαΐδη, του στρατιώτη Γεώργιου Αντωνιάδη, του στρατιώτη Βρυωνή Μονιάτη, του δεκανέα Αδάμου Αδάμου, του δεκανέα Βασίλη Γεωργιάδη, του λοχία Ελευθέριου Κωνσταντίνου, του λοχία Ευάγγελου Ευαγγέλου, του ανθυπολοχαγού Μάριου Φυσεντζίδη, του ανθυπολοχαγού Κωνσταντίνου Παπαπαύλου.

Μέχρι σήμερα εξακολουθεί να αγνοείται η τύχη 15 συναγωνιστών τους. Του έφεδρου Ανδρέα Αριστοτέλους, του έφεδρου Φοίβου Μεράνου, του έφεδρου Θεόδωρου Βαρωσιώτη, του έφεδρου Κωστάκη Ισιδώρου, του έφεδρου Παναγιώτη Χατζηλούκα, του έφεδρου Ιωάννη Χαριλάου, του στρατιώτη Νίκου Βιολάρη, του στρατιώτη Παύλου Γεωργίου, του στρατιώτη Φίλιππου Κωνσταντίνου, του στρατιώτη Χαράλαμπου Στεφανίδη, του δεκανέα Νικόλαου Μιχαήλ, του λοχία Φοίβου Θεοδώρου, του λοχία Ανδρέα Ταλιαδώρου, του λοχία Νικόλα Χατζησταύρου, του ανθυπολοχαγού Μιχαήλ Σαμψών.

Η ιστορία, η πολεμική δράση και προσφορά του Τάγματος Μηχανικού κατά τη διάρκεια της τουρκικής εισβολής, αλλά και μετά, είναι τεράστια, αφού από τον Αύγουστο του 1974 μέχρι τον Οκτώβριο του 1975, όταν η Κύπρος επούλωνε τις πληγές του πολέμου, το Μηχανικό συνέχιζε τον αγώνα του.

Οι απώλειες του Τάγματος τις μαύρες μέρες της τουρκικής εισβολής ήταν βαρύτατες. 49 χρόνια μετά τελούμε ιερό μνημόσυνο. Για τα παλληκάρια που με αυταπάρνηση και αίσθηση αυτοθυσίας αγωνίστηκαν για την προάσπιση των εδαφών της πατρίδας και της ελευθερίας μας και που έπεσαν κατά τις επιχειρήσεις του 1974.

Μνημονεύουμε τον στρατιώτη Κώστα Καλλιστράτου του Ανδρέα που έλαβε μέρος σε διάφορες αποστολές ναρκοθέτησης περιοχών, για παρεμπόδιση τουρκικής προέλασης. Ο Καλλιστράτου είχε λάβει άδεια από το τάγμα του στις 11 Αυγούστου και στις 14 Αυγούστου, με την εκδήλωση της δεύτερης φάσης της εισβολής, ξεκίνησε να μεταβεί στην Κλεπίνη όπου βρισκόταν το Τάγμα του. Έφθασε μέχρι τη Μια Μηλιά και ένεκα των συγκρούσεων παρέμεινε εκεί λαμβάνοντας θέση μάχης δίπλα από στρατιώτες άλλων μονάδων. Ενώ επέβαινε, με άλλους στρατιώτες, επιταγμένου οχήματος της Εθνικής Φρουράς κοντά στην Τύμπου, βρέθηκε αντιμέτωπος με τουρκικά άρματα μάχης. Μια βολή κτύπησε το όχημα με αποτέλεσμα αριθμός στρατιωτών να τραυματιστούν και οι υπόλοιποι να το εγκαταλείψουν Τα λείψανα του Κώστα Καλλιστράτου ταυτοποιήθηκαν όταν εκτάφηκαν από ομαδικό τάφο τεσσάρων πεσόντων, ο οποίος εντοπίστηκε στην περιοχή Τύμπου.

Μνημονεύουμε τον στρατιώτη Παναγιώτη Αβραάμ του Μιλτιάδη, ο οποίος έπεσε για την ελευθερία της πατρίδας μας στις 3 Αυγούστου 1974, κατά τη διάρκεια στρατιωτικής επιχείρησης στον Πενταδάκτυλο.

Μνημονεύουμε τον λοχαγό της Εθνικής Φρουράς και υποδιοικητή του 70 Τάγματος Μηχανικού Ανδρέα Αρέστη, ο οποίος πριν από την τουρκική εισβολή του 1974

αποσπάστηκε στο 261 Τ.Π. Ο Αρέστη ανέλαβε στις 21 Ιουλίου 1974 τη ριψοκίνδυνη αποστολή εξουδετέρωσης μίας σημαντικής μηχανής εντός του τουρκοκυπριακού χωριού Λιμνίτης, στο οποίο είχαν οχυρωθεί πάνοπλοι Τούρκοι στρατιώτες. Έφερε την αποστολή του σε πέρας αλλά σε ανταλλαγή πυρών που ακολούθησε, έπεσε υπερασπιζόμενος την εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ο Αρέστη μεταφέρθηκε από άνδρες των Ηνωμένων Εθνών και τάφηκε αρχικά στο Κοιμητήριο Μόρφου. Ακολούθησε εκταφή των οστών του και επαναταφή τους στις ελεύθερες περιοχές.

Μνημονεύουμε τον στρατιώτη του 70 Τάγματος Μηχανικού Ανδρέα Παρασκευά του Νίκου, ο οποίος μόλις άρχισε η τουρκική εισβολή στις 20 Ιουλίου 1974 και εν συνεχεία η γενική επιστράτευση, κατατάγηκε άμεσα έφεδρος στο πλησιέστερο σ’ αυτόν σημείο, στη Λευκωσία και επάνδρωσε φυλάκια της Εθνικής Φρουράς στην περιοχή των Κεντρικών Φυλακών. Στις 22 Ιουλίου ο Παρασκευά έπεσε υπερασπιζόμενος την εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας και τάφηκε στο Κοιμητήριο Πλατρών.

Τιμούμε ακόμη έναν άνδρα της οικογένειας του Τάγματος Μηχανικού, τον Σωτήρη Σπύρου, του οποίου τα ίχνη χάθηκαν σε στρατιωτική επιχείρηση κατά τη διάρκεια της τουρκικής εισβολής, πολεμώντας με το 251 Τ.Π. της Κερύνειας.

Τιμούμε επίσης τους ήρωες του Μηχανικού της Ελληνικής Δύναμης Κύπρου (ΕΛΔΥΚ), πεσόντες και αγνοούμενους, που πήραν μέρος στις μάχες κατά τη διάρκεια της τουρκικής εισβολής.

Σήμερα μνημονεύουμε όλους αυτούς, τα άξια τέκνα της Κύπρου μας. Τους ήρωες σκαπανείς της ελευθερίας της πατρίδας μας, που βρίσκονταν στην πρώτη γραμμή στρώνοντας ναρκοπέδια, υλοποιώντας καταστροφές δρομολογίων εκτεθειμένοι στις τουρκικές δυνάμεις, πληρώνοντας βαρύτατο φόρο αίματος. Τους νέους μας, τα ηρωικά παλληκάρια που με αξιοζήλευτο θάρρος, γενναιότητα, δύναμη ψυχής και τόλμη στάθηκαν και αντιστάθηκαν στην επίθεση και την επιβουλή της τουρκικής στρατιάς.

Τιμούμε τη μνήμη τους νιώθοντας υπερήφανοι για την κληρονομιά που μας άφησαν. Γιατί τα παλληκάρια μας έδωσαν τη ζωή τους για την ελευθερία και την ανεξαρτησία της πατρίδας μας. Η Κυπριακή Δημοκρατία οφείλει σε αυτούς τους ήρωες, λιγοστούς σε αριθμό μα γίγαντες στην ψυχή, την ύπαρξή της. Και εμείς την αξιοπρέπειά μας ως ελεύθεροι άνθρωποι.

Την ίδια ώρα αναπέμπουμε δέηση για ανεύρεση των αγνοουμένων μας. Αυτών των οποίων τα ίχνη χάθηκαν μέσα στον συρφετό του πολέμου, στα πεδία των μαχών.

Και διαβεβαιώνουμε ότι οι προσπάθειές μας, παρά τις δυσκολίες και τα προσκόμματα, θα συνεχιστούν μέχρι τέλους. Μέχρι τη διακρίβωση της τύχης και του τελευταίου αγνοούμενού μας και τη λύτρωση των οικογενειών τους, οι οποίες ζουν με τον πόνο, την οδύνη και τα αναπάντητα ερωτήματα. Σε αυτό τον στόχο επικεντρώνονται οι προσπάθειές μας. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Νίκος Χριστοδουλίδης στηρίζει με κάθε τρόπο τις προσπάθειες αυτές, και θα εξακολουθήσει να συνδράμει με όλα τα μέσα για τη διακρίβωση της τύχης ενός εκάστου των αγνοουμένων μας.

Ο στόχος αυτός αποτελεί χρέος μας έναντι όσων αγωνίστηκαν. Σε όλους αυτούς που προσέφεραν την ίδια τους τη ζωή για την πατρίδα μας, για την ελευθερία μας, και για όσους ακόμα αγνοούνται. Είναι ο δρόμος της ευθύνης, του καθήκοντος και της αξιοπρέπειας.

Δόξα και τιμή στους ήρωες μας.

(Πηγή: ΚΥΠΕ)